

องค์ประกอบตัวบ่งชี้และแนวทางการพัฒนาความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนา ผู้เรียน สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้

Components, Indicators, and a Guideline to Success Improvement Focusing on Student Development for Basic Educational Institutions in Southern Border Provinces

รัชนี ทองเงิน^{1*}, รพีพรรณ สุวรรณณัฐโชติ¹, วัน เดชพิชัย¹, และ แสงอรุณ อิศระมาลัย²,
Ratchanee Tong-ngern^{1*}, Rapeepun Suwannatachote¹, Wan Dechpichai¹, and
Sangarun Isaramalai²

Abstract

The objectives of this study were to analyze components and indicators of a focused point achievement of student development and to develop a guideline for applying the components and indicators to improve the quality of students in basic education schools in Southern border provinces. The guideline consists of 13 components and 72 indicators including school atmosphere (8 indicators); leadership of school administrators (9 indicators); teaching quality (8 indicators); teacher leaning management (7 indicators); 'executive's determination (7 indicators); achievement motivation of teachers (4 indicators); participatory management (6 indicators); interactions between non-academic personnel,

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110, ²สาขาวิชาการพยาบาล
เวชปฏิบัติชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

¹Educational Administration, Hatyai University, Hatyai District, Songkhla Province 90110, ²Community
Nurse Practitioner, Prince of Songkla University, Hatyai District, Songkla Province 90110

*ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: ratchanee010105@gmail.com)

รับบทความวันที่ 6 ตุลาคม 2562 แก้ไขวันที่ 14 ธันวาคม 2562 รับลงตีพิมพ์วันที่ 25 ธันวาคม 2562

teachers, and students (5 indicators); parent participation (4 indicators); teacher performance (5 indicators); Increasing teacher knowledge (3 indicators); school environment (3 indicators); and knowledge improvement of teachers (3 indicators). Regarding guidelines for applying the components and indicators to develop the quality of learners., administrators could use horizontal management with clear policies on learner quality development, teachers could adapt teaching behavior to become process managers, schools could cooperate with parents in solving students' problems, culture could be built and agreements made for working together, and school environments for learners could be improved to have good physical and mental health and to become enthusiastic learners.

Keywords: *Focused Achievement, Student Development, Basic Educational Institution*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน และแนวทางในการนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้เหล่านั้นไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 13 องค์ประกอบ 72 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ บรรยากาศของโรงเรียน (8 ตัวบ่งชี้) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (9 ตัวบ่งชี้) คุณภาพการสอนของครู (8 ตัวบ่งชี้) การจัดการเรียนรู้ของครู (7 ตัวบ่งชี้) ความมุ่งมั่นตั้งใจจริงของผู้บริหาร (7 ตัวบ่งชี้) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู (4 ตัวบ่งชี้) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (6 ตัวบ่งชี้) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน (5 ตัวบ่งชี้) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (4 ตัวบ่งชี้) สมรรถนะของครู (5 ตัวบ่งชี้) การเพิ่มพูนความรู้ของครู (3 ตัวบ่งชี้) สภาพแวดล้อมของโรงเรียน (3 ตัวบ่งชี้) และการพัฒนาบุคลากร (3 ตัวบ่งชี้) ส่วนแนวทางในการนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ผู้บริหารใช้วิธีบริหารแบบแนวราบ และกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูเป็นนักจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนและผู้ปกครองร่วมมือกันในการแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน สร้างวัฒนธรรมและข้อตกลงในการปฏิบัติงานร่วมกัน และพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพกายและจิตที่ดี ที่จะทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน

คำสำคัญ: *ความสำเร็จตามจุดเน้น การพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการประกาศนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) และได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไป เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และพัฒนาได้อย่างเหมาะสมไปพร้อมกับเป้าหมายของอาเซียน (ASEAN) ภายในปี 2561 จากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ติดตามผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา พบว่าการพัฒนาผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ อย่างหลากหลาย ทั้งในมิติของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ ซึ่งควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาส พัฒนาตนเองสู่มาตรฐานการเรียนรู้ และมีความเหมาะสมกับศักยภาพที่แท้จริงของตน (Office of the Basic Educational Commission, 2010)

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงนำปัญหาการใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานมากำหนดจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน และแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้าน ความสามารถและทักษะ และด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ซึ่งด้านความสามารถและทักษะ ประกอบด้วย การอ่าน การเขียน การคิดเลข ทักษะการคิดพื้นฐาน ทักษะชีวิต และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ตามช่วงวัย ส่วนด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ประกอบด้วย คุณลักษณะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่าง พอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย จิตสาธารณะ และคุณลักษณะตามช่วงวัย ประกอบด้วย ใฝ่ดี ใฝ่เรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน โดยโรงเรียน ต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสามารถ มีทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดเน้น พร้อมทั้ง ผลักดัน ส่งเสริม ให้ครูผู้สอนออกแบบ และจัดการเรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ เต็มศักยภาพของ ผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ต้องจัดให้เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต เน้นการปฏิบัติจริงทั้งในและนอกห้องเรียน โดย จัดกิจกรรมนอกห้องเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเวลาเรียน ใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อให้ ผู้เรียนสนุกกับการเรียน และเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจแสวงหาความร่วมมือจากชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ตลอดจนกำกับ ดูแล นิเทศการจัดการเรียน การสอนอย่างสม่ำเสมอ และนำผลการนิเทศมาปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนของครู ส่วนด้าน การวัดประเมินผลการเรียนรู้ ครูทุกคนวัดผลประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามจุดเน้นด้วยวิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริง ใช้ผลการประเมินพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และรายงานคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นอย่างเป็นระบบ

ต่อมาในปีการศึกษา 2557 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รายงานสรุปผล การดำเนินงานตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553-2556 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามตัวชี้วัดของแต่ละปี แต่คุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นในชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีฐานข้อมูลด้านผู้เรียนที่ต้องเฝ้าระวัง คือ ความสามารถด้านการอ่านออก

เขียนได้ คิดเลขเป็น คิดเลขคล่อง และทักษะการคิดพื้นฐาน จำนวนนักเรียนที่อ่านออก เขียนได้ และทักษะการคิดในทุกระดับชั้น มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยการเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาเซียนนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ได้เตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ บ้างแล้ว เช่น การเผยแพร่ความรู้สู่อาเซียน แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน แต่ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังต่ำ (Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, 2014) ประกอบกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2555-2556 ระดับผลสัมฤทธิ์ด้านภาษา ด้านคิดคำนวณ และด้านเหตุผล มีคะแนนเฉลี่ยในทุกด้านไม่ถึงร้อยละ 50 ส่วนผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักมีค่าเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าระดับประเทศ (Bureau of Basic Education Policy and Plan, 2013) และจากการศึกษาของ Phunsri (2011) เกี่ยวกับปัญหาการขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 พบว่า ปัญหาในการพัฒนาจุดเน้นคุณภาพผู้เรียน คือ ยังมีนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่น่าพอใจ คณะกรรมการโรงเรียนบางแห่งยังไม่เข้มแข็ง การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กยังต้องเพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคลากรยังไม่ตรงตามความต้องการ การประเมินวิทยฐานะยังไม่สัมพันธ์กับคุณภาพนักเรียน โรงเรียนและครูผู้สอนไม่นำผลงานวิจัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ

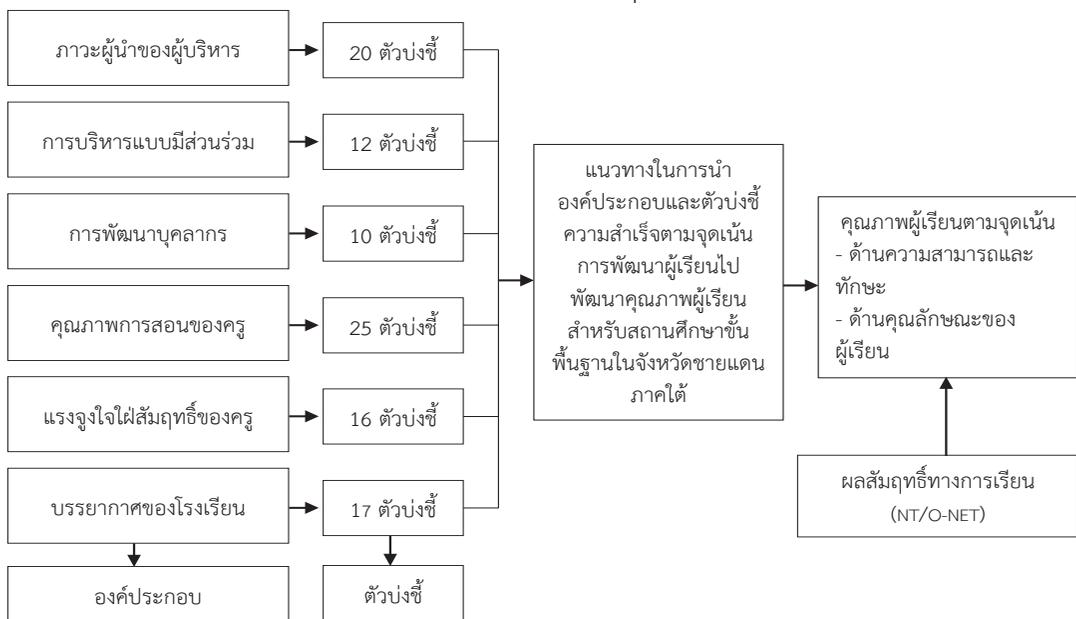
เมื่อพิจารณาเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สงขลาและสตูล) ซึ่งเป็นพื้นที่พหุวัฒนธรรมที่มีลักษณะพิเศษมากกว่าท้องถิ่นอื่น ๆ ทั้งในแง่ของความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ และเป็นพื้นที่ที่ประชากรมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม และจากการศึกษาของ Wisalaporn (2010) พบว่าการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และสงขลา 4 อำเภอได้แก่ จะนะ เทพา สะบ้าย้อย นาทวี) มีปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนไม่ตรงตามวุฒิ นักเรียนอ่านและเขียนหนังสือไม่ได้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้รับการรับรองคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และผลการสอบ O-NET ของนักเรียนต่ำ นอกจากนี้สถานศึกษายังได้รับผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ เช่น โรงเรียนถูกวางเพลิง ข้าราชการครูขอย้ายออกนอกพื้นที่ ก็จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเช่นกัน ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่กล่าวมา ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นในทุกด้าน เช่น ด้านความสามารถและทักษะในการอ่าน การเขียน การคิดเลข ทักษะการคิดพื้นฐาน ทักษะชีวิต และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย ในด้านคุณลักษณะ ได้แก่ การรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ และคุณลักษณะนิสัยที่ต้องเน้นเป็นการเฉพาะในแต่ละช่วงวัย คือ ความใฝ่ดีและใฝ่เรียนรู้ รวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับชาติก็ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จากสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และแนวทางการพัฒนาสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อวิเคราะห์แนวทางในการนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้

กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดในการวิจัยกำหนดไว้จากองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลและแนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น โดยศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาตามแนวคิดทฤษฎี จากเอกสารตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ สามารถสรุปได้ ดังนี้

วิธีการวิจัย

การดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์กรอบตัวแปรกำหนดความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interviews) จำนวน 8 คน เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ กำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่ามีองค์ประกอบตัวบ่งชี้ใดบ้าง นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์ได้มาสร้างแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลจากการสอบถาม

ครูวิชาการของโรงเรียน จำนวน 242 คน และนำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางในการนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยนำตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มาพัฒนาเป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 12 คน ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 634 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป ของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใต้โรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 242 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ครูวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน รวม 242 คน และผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ครูวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน รวม 242 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา รวม 4 เขตพื้นที่ จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ความคิดเห็นของครูวิชาการเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1 ชุด มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) เกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งและระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert, 1997)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อต้องการทราบแนวทางในการนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและขอคำแนะนำ แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน ตรวจสอบเพื่อนำมาหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) อาศัยการตรวจสอบโดยใช้ดัชนีความเที่ยงตรง CVI (Content Validity Index) ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้ได้ค่า S-CVI = .96 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน และนำข้อมูลจากการทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นรายด้านตั้งแต่ .719-.922 และค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ .961

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) โดยการสกัดปัจจัย (Factor Extraction) เพื่อหาจำนวนองค์ประกอบ (Factor) ที่สามารถใช้แทนตัวแปรทั้งหมดทุกตัวได้ ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis: PCA) และใช้วิธีหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) แบบออร์โธโกนอล (Orthogonal Rotation) ซึ่งเป็นการหมุนแกนแบบมุมฉาก ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax Rotation) เพื่อให้ค่าองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรมีค่ามากขึ้นหรือลดลงจนทำให้แต่ละองค์ประกอบแยกจากกันอย่างชัดเจนง่ายต่อการแปลความหมายขององค์ประกอบ (Singchangchai, 2006)

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์ ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบ ได้ดำเนินการทดสอบความเหมาะสมของข้อมูลทั้งหมดตามข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์องค์ประกอบ ว่าสามารถทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้หรือไม่ เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบว่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ถ้าข้อคำถามไม่มีความสัมพันธ์กัน แสดงว่าไม่มีองค์ประกอบร่วมและไม่มีประโยชน์จะนำมาเทริกซ์นั้นไปวิเคราะห์ สำหรับค่าสถิติที่จะใช้เพื่อพิจารณาตามข้อเสนอแนะ Hair, Black, Babin, and Anderson (2010) คือ Bartlett's Test of Sphericity ต้องมีนัยสำคัญซึ่งบ่งบอกว่าข้อคำถามนั้นมีความสัมพันธ์กันเพียงพอ ที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจต่อไป ประกอบกับการพิจารณาค่าดัชนีไคเซอร์ - เมเยอร์ - ออลกิน (The Kaiser - Mayer - Olkin Measure of Sampling Adequacy: MSA) ซึ่งเป็นค่าบ่งบอกความเหมาะสมของข้อมูล ควรมีค่ามากกว่า .50 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของข้อมูลแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูล

องค์ประกอบความสำเร็จตาม จุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนของสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดน ภาคใต้	Bartlett's Test of Sphericity			Kaiser-Mayer-Olkin Measure of Sampling Adequacy : MSA	
	Approx. Chi-Square	df	Sig.	ค่าที่เหมาะสม	ค่าที่ได้
ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร					
ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม					
ด้านการพัฒนาบุคลากร					
ด้านคุณภาพการสอนของครู	1.9343.504	4950	.000	>.50	.926
ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู					
ด้านบรรยากาศของโรงเรียน					

ตารางที่ 1 ค่าดัชนีไคเซอร์ - เมเยอร์ - ออลกิน จากการวิเคราะห์รวมของทุกองค์ประกอบ มีค่าเท่ากับ .926 ซึ่งมีค่าสูงกว่า .50 และค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก จึงมีความเหมาะสมในการนำข้อมูลไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และค่าไคสแควร์ ที่ได้จาก Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 1.9443.504 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 จึงสรุปได้ว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น เมทริกซ์สหสัมพันธ์นี้จึงเหมาะสมที่จะใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้ ทั้งนี้ ตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านคุณภาพการสอนของครู ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู และด้านบรรยากาศของโรงเรียน ทั้ง 100 ข้อ มีขนาดความสัมพันธ์เพียงพอ และมีความเหมาะสมในการนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้วปรากฏว่าได้องค์ประกอบความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งหมด 13 องค์ประกอบ ดังรายละเอียด แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวนและร้อยละสะสมของความแปรปรวนขององค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละสะสมของความแปรปรวน
1. บรรยากาศของโรงเรียน	35.996	35.996	35.996
2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	5.684	5.684	41.680
3. คุณภาพการสอนของครู	4.163	4.163	45.843
4. การจัดการเรียนรู้ของครู	2.974	2.974	48.817

ตารางที่ 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละสะสมของความแปรปรวน
5. ความมุ่งมั่นตั้งใจของผู้บริหารสถานศึกษา	2.537	2.537	51.354
6. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู	2.048	2.048	53.402
7. การบริหารแบบมีส่วนร่วม	1.904	1.904	55.305
8. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรครูและนักเรียน	1.823	1.823	57.120
9. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	1.710	1.710	58.838
10. สมรรถนะของครู	1.632	1.632	60.470
11. การเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการของครู	1.481	1.481	61.951
12. สภาพแวดล้อมของโรงเรียน	1.390	1.390	63.341
13. การพัฒนาบุคลากร	1.314	1.314	64.656

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่าทั้ง 13 องค์ประกอบ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวบ่งชี้ 72 ตัวบ่งชี้ ได้ร้อยละ 64.656 ทั้งนี้ ความแปรปรวนขององค์ประกอบที่ 1 มีค่าสูงสุด ร้อยละ 35.996 รองลงมามีค่าความแปรปรวน 5.684 โดยค่าความแปรปรวนที่น้อยที่สุด คือ 1.314 และค่าไอเกน เท่ากับ 35.996 รองลงมามีค่าไอเกนเท่ากับ 5.684 โดยค่าไอเกนที่น้อยที่สุด คือ 1.314 (ค่าไอเกนและร้อยละความแปรปรวนเป็นเลขเดียวกันเนื่องจากข้อคำถามที่นำไปวิเคราะห์มีจำนวน 100 ข้อ)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 13 องค์ประกอบ 72 ตัวบ่งชี้ สรุปได้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 บรรยากาศของโรงเรียน มีตัวบ่งชี้ 8 ตัว ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ บุคลากรสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่ตนรับผิดชอบได้ด้วยตนเอง

องค์ประกอบที่ 2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีตัวบ่งชี้ 9 ตัว ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีอิสระในการทำงาน ให้กำลังใจผู้ร่วมงานและกระตุ้นจิตวิญญาณของทีม

องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพการสอนของครู มีตัวบ่งชี้ 8 ตัว ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบ และเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนรู้ของครู มีตัวบ่งชี้ 7 ตัว ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ ครูหาวิธีจูงใจให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้ และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดอย่างมีระบบ

องค์ประกอบที่ 5 ความมุ่งมั่นตั้งใจของผู้บริหารสถานศึกษา มีตัวบ่งชี้ 7 ตัว ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาระดับต้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นและพัฒนาการทำงานตามเป้าหมายที่วางไว้

องค์ประกอบที่ 6 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู มีตัวบ่งชี้ 4 ตัว ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ ครูได้ปฏิบัติงานตามความรู้ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีตัวบ่งชี้ 6 ตัว ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 8 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร ครูและนักเรียน มีตัวบ่งชี้ 5 ตัว ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ ครูสอนเต็มเวลา และเต็มความสามารถ

องค์ประกอบที่ 9 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีตัวบ่งชี้ 4 ตัว ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ ผู้ปกครองให้การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของบุตร

องค์ประกอบที่ 10 สมรรถนะของครู มีตัวบ่งชี้ 5 ตัว ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ ครูต้องการรักษาชื่อเสียงของตนเองและองค์กร

องค์ประกอบที่ 11 การเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการของครู มีตัวบ่งชี้ 3 ตัว ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ สถานศึกษามีการอบรมระยะสั้น และฝึกงานเพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ทางวิชาการแก่บุคลากร

องค์ประกอบที่ 12 สภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีตัวบ่งชี้ 3 ตัว ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 13 การพัฒนาบุคลากร มีตัวบ่งชี้ 3 ตัว ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ สถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับหน่วยงานต่าง ๆ

2. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีหลายแนวทาง เช่น ผู้บริหารใช้วิธีการบริหารแบบแนวราบกล้าคิดนอกกรอบ อุทิศเวลาในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ กำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการนิเทศภายใน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อพัฒนานวัตกรรมและติดตามงานของครู สร้างวัฒนธรรมข้อตกลงในการปฏิบัติงานร่วมกันกับครูและบุคลากร และพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพกายและจิตที่ดี ที่จะทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรวมทั้งครูต้องเป็นนักจัดกระบวนการ เป็นโค้ชในการสอนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ และได้ลงมือปฏิบัติจริง หาเวทีให้นักเรียนได้แสดงความสามารถตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ครูได้คิดวางแผนการทำงานอย่างอิสระและทราบเป้าหมายความสำเร็จในการ

ปฏิบัติงานและ ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการช่วยกันแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. องค์ประกอบความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 บรรยากาศของโรงเรียน ซึ่งเป็นสภาพของการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน หากบุคลากรในโรงเรียนมีความร่วมแรงร่วมใจ มีความสามัคคี ช่วยเหลือกันในการทำงาน มีส่วนร่วมรับรู้ภาระงานตามบทบาทหน้าที่ บุคลากรสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่ตนรับผิดชอบได้ด้วยตนเอง จึงมีความพึงพอใจต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่มีความขัดแย้งกันในเรื่องส่วนตัว มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและหน่วยงาน ทุกคนมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานจนสำเร็จ และปฏิบัติงานอย่างมีความสุข และมีความปลอดภัย หากโรงเรียนมีบรรยากาศในการปฏิบัติงานเช่นนี้ จะทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดี เป็นไปตามเป้าหมายและประสบความสำเร็จในทุกด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนก็จะเป็นไปตามจุดเน้นที่กำหนด ดังนั้น บรรยากาศของโรงเรียนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดสำหรับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปฏิบัติงานภายใต้ความหลากหลายของประเพณี วัฒนธรรม ภาษา ศาสนา และความเชื่อ มีความขาดแคลนของอัตรากำลังครู เนื่องจากมีการขอย้ายจากออกพื้นที่อยู่บ่อย ๆ รวมทั้งต้องการความปลอดภัยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิตประจำวัน จึงอยากจะอยู่ในบรรยากาศของการทำงานที่อบอุ่น ปลอดภัย มีการพึ่งพาอาศัยกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความเข้าใจกัน สอดคล้องกับ Wisalaporn (2007) ที่กล่าวว่า รัฐบาลให้ความสำคัญและกำหนดให้จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นเขตเฉพาะกิจที่ต้องดำเนินนโยบายในการพัฒนาและแก้ปัญหาทั้งด้านเศรษฐกิจ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความเข้าใจระหว่างประชาชนกับข้าราชการ โดยเฉพาะด้านการศึกษา เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันของคนที่อยู่ในสังคมเดียวกัน แม้แตกต่างกันทางด้านศาสนา ภาษา ประเพณี วัฒนธรรม ให้มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพและสันติสุขอย่างยั่งยืนในพื้นที่ ดังที่ Saophayon (2008) ที่กล่าวว่า บรรยากาศในโรงเรียนที่ดีทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรบรรลุจุดมุ่งหมาย บรรยากาศในโรงเรียนเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shoopate (2017) เรื่อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนที่ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย และงานวิจัยของ Yodsawat (2018) เรื่อง องค์ประกอบตัวบ่งชี้ที่เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่ภาคใต้ชายฝั่งตะวันตก พบว่าบรรยากาศในโรงเรียนที่ดีทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรบรรลุจุดมุ่งหมาย เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครู ครูกับครู ครูกับนักเรียน ระหว่างนักเรียนด้วยกัน และความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

และชุมชน กล่าวคือ ถ้าครูมีความสุขในการสอน นักเรียนก็จะมีความสุขในการเรียน ตั้งใจเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดี กล้าคิดกล้าแสดงออก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและ Rowley (1996) กล่าวว่า ครูต้องประสานความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายงานในโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือ ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน และข้อมูลด้านอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมาตรฐานตรงตามเป้าหมาย

องค์ประกอบที่ 2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเพราะผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู เมื่อครูมีต้นแบบที่ดีก็จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามต้นแบบ มีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่จนสำเร็จตามเป้าหมาย โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำจะเปิดโอกาสให้บุคลากรมีอิสระในการทำงาน ให้กำลังใจผู้ร่วมงาน และกระตุ้นจิตวิญญาณของทีม ดังที่ Scheerens, Vermeulen, and Pelgrum (1989) ให้ความเห็นว่า การจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นของผู้บริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดของ Tangcharoen (2008); Runcharoen (2010) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพราะผู้บริหารมีบทบาทในการเป็นผู้นำ ผู้ริเริ่มจัดระบบงานในการพัฒนาผู้เรียน และมีหน้าที่ในการผลักดันให้สถานศึกษาเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร สภาพความเป็นอยู่ของบุคลากร การบริหารจัดการศึกษาและควรคำนึงถึงขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของบุคลากรด้วย

องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพการสอนของครู เนื่องจากการสอนของครูส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครู โดยครูกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบ และเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ถ้าหากว่าการจัดการเรียนรู้ของครูดี ก็จะส่งผลให้คุณภาพการสอนของครูดีขึ้นด้วย ดังที่ Dechakhup (2015) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้หลากหลายรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ เป็นกระบวนการสอนที่มีคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับ Somprasong (2006) ได้อธิบายไว้ว่า ความกระตือรือร้นในการสอนของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับอัตราความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน และสอดคล้องกับ Withunchat (2008) ที่กล่าวว่า คุณภาพการสอนของครูส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนในด้านการพัฒนาการสอน เช่น ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจของผู้เรียน ครูมีความรู้และใช้เทคนิคการสอนแบบใหม่อยู่เสมอ และใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนรู้ของครู เพราะว่าเป็นกระบวนการในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ให้เกิดกับผู้เรียน ครูต้องออกแบบการเรียนรู้ที่น่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหาสาระและวัยของผู้เรียน โดยครูหาวิธีจูงใจให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้ และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดอย่างมีระบบดังที่ Office of the Basic Educational Commission (2010); Upamai-

athichai (2014) ได้อธิบายว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการนำหลักสูตรสู่การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งครูมีหน้าที่เป็นผู้จัดระบบการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร ตลอดจนการวางแผนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เลือกรูปแบบ และการใช้สื่อการเรียนการสอน วัดผลและประเมินผล รวมถึงเป็นผู้จัดบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Chaowakiratiphong and Pimsuwan (2013) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นการจัดบรรยากาศ กิจกรรม สื่อ สถานการณ์ ฯลฯ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ แต่เนื่องจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในบางส่วน นักเรียนมีต้นทุนเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันน้อย เพราะครอบครัวใช้ภาษามลายูในการสื่อสารกัน จึงทำให้การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาด้านอื่น ๆ ค่อนข้างที่จะต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย ซึ่งเป็นความท้าทายของครูในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 5 ความมุ่งมั่นตั้งใจของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำจึงต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู เมื่อครูมีต้นแบบที่ดีก็จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามต้นแบบ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติงาน จะกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้น และพัฒนาการทำงาน และมีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่จนสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนดังที่ Scheerens et al. (1989) ให้ความเห็นว่า การจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับ Kao-ian (2014) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงตลอดเวลา ปฏิบัติตนและปฏิบัติงานดี จะเป็นการสอนผู้ร่วมงานโดยทางอ้อม คือ การสอนด้วยการกระทำ

องค์ประกอบที่ 6 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู เพราะครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นตั้งใจ และมีความพยายามในการปฏิบัติงานให้สำเร็จและมีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าครูได้ปฏิบัติงานตามความรู้ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ เพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นพลังผลักดันให้ครูอยากทำงานอย่างมีเป้าหมาย โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก และไม่หวั่นต่อปัญหาและอุปสรรคใด ๆ ดังที่ McClelland (1961) กล่าวว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีแรงผลักดันที่ต้องการความสำเร็จ เป็นความต้องการที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้เต็มที่และดีที่สุดเพื่อความสำเร็จ และสอดคล้องกับ Sriprom (2007) ที่กล่าวว่า ครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเอื้อต่อความสำเร็จในการทำงาน และพยายามหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาในการทำงานให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ในส่วนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถ้าครูมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ก็จะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารแบบมีส่วนร่วม เพราะการจัดการศึกษาต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทั้งบุคลากรภายในโรงเรียน และบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้มีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนจะส่งผลให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังที่ Kao-ian (2014) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของโรงเรียน สามารถคลี่คลายข้อขัดแย้งในโรงเรียน ช่วยสร้างแรงจูงใจ เป็นการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้ระดมความคิดและอภิปรายร่วมกัน ทำให้การต่อต้านลดน้อยลง

ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น ในส่วนของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากพื้นที่นี้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม เข้ามาร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน และสามารถบริหารจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของชุมชน

องค์ประกอบที่ 8 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร ครู และนักเรียน เพราะการที่บุคลากรทุกคนมีความรักสามัคคีกันมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจะได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทำให้สถานศึกษามีความเป็นปึกแผ่น แน่นแฟ้น สามารถพัฒนาการปฏิบัติงานได้ง่าย โดยเฉพาะความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ทำให้นักเรียนกล้าพูดคุยกับครู ไม่กลัวครู และจะจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับ Rowley (1996) กล่าวว่า ครูต้องประสานความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายงานในโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือ ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน และข้อมูลด้านอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมาตรฐานตรงตามเป้าหมายและสอดคล้องกับ Chaowakiratiphong and Pimsuwan (2013) ที่กล่าวว่า การที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางสังคม และมีส่วนร่วมทางอารมณ์ เป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดความหมายต่อตนเอง สำหรับในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร ครู และนักเรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความสะดวกยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 9 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด และในการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษารวมทั้งการดูแลเด็ก ต้องเริ่มจากผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาแก่ลูกตั้งแต่เด็กอยู่ในครรภ์มารดา และเมื่อเด็กเกิดมาก็เป็นหน้าที่ของผู้ปกครองอีกเช่นกันในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา ก่อนที่จะส่งมาโรงเรียนให้ครูได้สานต่อในชั้นปฐมวัย สอดคล้องกับ Tangcharoen (2008) ที่กล่าวว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทในการให้ความรักความอบอุ่น ให้การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ในการสร้างสุขนิสัยที่ดี พัฒนาพฤติกรรมด้านสุขภาพ และป้องกันปัญหาต่าง ๆ เป็นตัวอย่างแก่บุตรธิดา และปลูกจิตสำนึกในเรื่องวินัยในตนเอง ควบคู่ไปกับการรับผิดชอบ ความปลอดภัย สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในบ้าน ให้คำปรึกษา แนะนำและเสริมแรงร่วมมือกับโรงเรียนในการให้ข้อมูลและการประเมินผู้เรียน เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตและสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาแก่โรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shoopate (2017) ที่พบว่า ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีการเจริญเติบโตทั้งด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต มีคุณธรรม จริยธรรม ร่วมมือกับทางโรงเรียนในการปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน เช่น การขาดเรียน การมาสาย ทำให้นักเรียนมีความสุขกับครอบครัว มีความสุขกับการมาเรียน ส่งผลให้ตั้งใจเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ หากผู้ปกครองให้ความสนใจ ดูแลช่วยเหลือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จะได้ช่วยกันหาวิธีแก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนร่วมกัน ทำให้การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 10 สมรรถนะของครู เพราะว่าหากครูสามารถปฏิบัติงานเป็นไปตามสมรรถนะ ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะหลัก 5 สมรรถนะและสมรรถนะประจำสายงาน 6 สมรรถนะ เชื่อแน่ว่าครู สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้แน่นอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sirichum (2017) เรื่องปัจจัย ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลนครสงขลา พบว่า บุคลากรที่มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานสูง ย่อมทำให้ผลของการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

องค์ประกอบที่ 11 การเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการของครู เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน และมีความรู้ใหม่ ๆ เข้ามาตลอดเวลา ครูจึงต้องแสวงหาความรู้เพื่อเพิ่มพูน ความรู้ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและมีความรู้ความสามารถที่จะถ่ายทอด ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ แก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมี คุณภาพ เมื่อเป็นเช่นนี้ ทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีความมั่นใจในตัวครู ว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ พร้อมที่จะสอนนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Withunchat (2008) เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการของครู มีหลายรูปแบบ เช่น การ พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การนำครูไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบ ความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งสามารถนำไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 12 สภาพแวดล้อมของโรงเรียน เนื่องจากสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเกี่ยวข้องกับ ความสะอาด ความสวยงาม ความปลอดภัย การจัดแหล่งเรียนรู้ และการมีสื่อ อุปกรณ์การเรียน อย่างเพียงพอ ถ้าผู้เรียนได้เรียนอยู่ในโรงเรียนที่มีความสะอาด สวยงาม และมีความปลอดภัย มีแหล่ง เรียนรู้ และมีสื่ออุปกรณ์การเรียนอย่างเพียงพอแล้ว ทำให้ผู้เรียนอยากไปโรงเรียน และเรียนรู้ด้วยความ สุข ดังที่ Nongmak (2012) ให้ความเห็นว่า บรรยากาศที่ส่งผลต่อการเรียนอย่างมีความสุขของ ผู้เรียน ประกอบด้วย บรรยากาศในห้องเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทั่วไปของห้องเรียนเรียบร้อย สะอาด มีป้ายนิเทศให้ความรู้ และมุมประสบการณ์ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มากที่สุด มีกฎหรือระเบียบในการปฏิบัติตนของผู้เรียน ผู้เรียนมีความผูกพันกับเพื่อนฝูงในทางที่ดี มี กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อเสริมผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สอดคล้องกับ Phionim (2009) ที่กล่าวว่า ความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัย การจัดห้องเรียน สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ภายในอาคารเรียนอากาศถ่ายเทได้สะดวก แสงสว่างเพียงพอ มีโรงอาหารที่ได้มาตรฐาน ถูกสุขลักษณะ ห้องน้ำห้องส้วมมีความสะอาด มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดอยู่เสมอ ถนนภายในโรงเรียนสัญจร ไปมาได้อย่างสะดวก ปลอดภัย อาคารเรียนจัดวางอย่างเป็นระเบียบ โรงเรียนมีที่จอดรถสำหรับครูและ นักเรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ และบริเวณอาคารสถานที่ภายในโรงเรียนตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ ประดับดูสวยงามเป็นธรรมชาติ น่าพักผ่อน เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กรในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 13 การพัฒนาบุคลากร เพราะครูเป็นผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะ รวมทั้งเป็นการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูด้วยดังที่ Nakornatap (2007) ได้อธิบายว่า ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิผล ครูมีภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก การที่ครูเป็นผู้ที่รักการอ่านและหมั่นแสวงหาความรู้นั้น นอกจากจะเกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและพัฒนาการสอนแล้ว ยังเป็นแบบอย่างที่ดีและปลูกฝังลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้แก่ศิษย์ด้วย ซึ่งการพัฒนาบุคลากรมีวิธีการที่หลากหลาย เช่น การอบรม การศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Kaonut (2006) เรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารโรงเรียน โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรว่า ครูต้องการให้ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถ ด้วยการจัดอบรม ประชุม สัมมนา ส่งเสริมให้การนำนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการสอน เพื่อให้การปฏิบัติการสอนมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์กับนักเรียน สำหรับการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะบุคลากรที่มาจากพื้นที่อื่น ๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตน และการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และควรส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม สภาพความเป็นอยู่และความต้องการของชุมชนด้วย

2. แนวทางในการนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีหลากหลายแนวทางสรุปได้ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้วิธีการบริหารแบบแนวราบอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เสียสละ คิดนอกกรอบ เพราะการที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การสื่อสารสองทาง ไม่เป็นการสั่งการตามสายการบังคับบัญชา จะทำให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษา และการที่ผู้บริหารอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เสียสละ มุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติงาน และคิดนอกกรอบ เป็นพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถรองใจผู้ร่วมงานได้ เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแล้ว ผู้ร่วมงานทุกคนก็จะเอาอย่าง ทำให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ เป็นไปตามเป้าหมายทุกประการสอดคล้องกับ Kao-ian (2014) ซึ่งได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานทุกคนด้วยความนับถือและให้เกียรติอย่างจริงจัง แสดงให้ผู้ร่วมงานเห็นว่าผู้บริหารมั่นใจในความสามารถ และมีมือของผู้ร่วมงานเพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจ และปฏิบัติงานเต็มความสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตน ครองคน ครองงาน การวางกฎเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่ต้องการให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตาม มีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงตลอดเวลา และงานวิจัยของ Chao (2018) เรื่องคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลหาคัดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารต้องเป็นผู้มีคุณธรรม

จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในโรงเรียน ทั้งกาย วาจา ใจ เสียสละ อุทิศเวลาเพื่อส่วนรวม บริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา สำหรับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้บริหารต้องใช้วิธีการสื่อสารสองทางกับผู้นำชุมชน หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน และสร้างความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้มีภูมิคุ้มกันในการปฏิบัติงาน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีการนิเทศภายใน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฝึกให้ครูเป็นนักจัดกระบวนการในการสอน เพราะจะทำให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ได้ทราบเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนร่วมกันมีการช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียนการสอนได้ติดตามผลการดำเนินงานของครูเป็นระยะ และเป็นโอกาสให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อหาวิธีการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ Kao-ian (2014) ที่อธิบายว่า ผู้บริหารมีอาชีพต้องมองกว้างไกล พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลง เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กำหนดนโยบาย และแผนกลยุทธ์อย่างเหมาะสม แล้วคอยกำกับติดตาม ตรวจสอบการทำงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Withunchat (2008) เรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการใช้กระบวนการตั้งวงสนทนา และกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการนิเทศภายใน เป็นการพัฒนานตนเองของครู พัฒนานวัตกรรมและติดตามงานของครูและสอดคล้องกับความเห็นของ Upamai-athichai (2014) ที่กล่าวว่า กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพราะเป็นการพัฒนาวิชาชีพครูด้วยการพัฒนาผู้เรียนเป็นการรวมพลังของทุกฝ่ายในการพัฒนาผู้เรียน การตรวจสอบทบทวนการปฏิบัติงานของครู และเป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของครู ส่วนการนิเทศภายในเป็นการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการของครูที่สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

2.3 การขอความร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหการเรียนของนักเรียนเพราะว่าผู้ปกครองเป็นบุคคลที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีการเจริญเติบโตทั้งสุขภาพและสุขภาพจิต ด้านคุณธรรม จริยธรรม เพราะนักเรียนมีเวลาอยู่ที่บ้านกับผู้ปกครองมากกว่าอยู่ที่โรงเรียน และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง เป็นการสร้างความสนิทสนมเป็นกันเองกับผู้ปกครอง จะทำให้ผู้ปกครองอยากเข้าร่วมกิจกรรมและช่วยเหลือโรงเรียนมากขึ้น จะเป็นการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน และจะเกิดการมีส่วนร่วมในทุกเรื่อง จะส่งผลให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shoopate (2017) พบว่าการที่ผู้ปกครองให้ความอบอุ่น ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของบุตรหลาน หาเวลาว่างไปสังเกตพฤติกรรมของบุตรหลานด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีความสุขกับครอบครัว มีความสุขกับการมาเรียน มีความตั้งใจเรียน และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และสอดคล้องกับ Lomsai (2009) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของบุคคลและชุมชนเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โรงเรียนที่สามารถดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาได้มาก มีโอกาสจะประสบความสำเร็จสูง

โดยเฉพาะชุมชนที่มีความสามารถและมีศักยภาพสูง สามารถที่จะช่วยเหลือโรงเรียนได้มาก ซึ่งความร่วมมือในที่นี้ไม่ได้หมายถึงทรัพยากรเท่านั้น แต่หมายถึงความเข้าใจ ความพร้อมใจ และความเต็มใจในการให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ช่วยพัฒนาเด็กผู้เป็นบุตรหลานให้มีคุณภาพตามเป้าหมายสำหรับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนนั้น นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนแล้ว ยังทำให้ครูให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และความต้องการของผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น ส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่นี้

2.4 การสร้างวัฒนธรรมและข้อตกลงในการปฏิบัติงานร่วมกันในโรงเรียนและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพกายและจิตที่ดี เพราะว่าครูและบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติร่วมกัน และนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องตรงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Promsri (2017) เรื่องการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า การกำหนดสภาพปัจจุบันขององค์กร สภาพงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การกำหนดมาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติงานให้ชัดเจน และการปรับปรุงแก้ไขกฎเกณฑ์ เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ เป็นตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สำหรับการสร้างวัฒนธรรมและข้อตกลงในการปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น การสร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติงานในโรงเรียนต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นด้วย ส่วนการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพกายและจิตที่ดีก็เป็นแนวทางหนึ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากหากสถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน เช่น จัดบรรยากาศในห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ภายนอกห้องเรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความสะอาด ร่มรื่น จะสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากมาเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Parilti (2016) เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า การกำหนดนโยบายพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อจัดทำแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน พัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษาช่วยยกระดับคุณภาพการดำรงชีวิตประจำวันของผู้เรียนและบุคลากรในสถานศึกษาได้ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายสบายใจ อันจะส่งผลในทางที่ดีต่อการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ชี้ให้เห็นชัดเจนว่า องค์ประกอบบรรยากาศของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้ไปพิจารณาในการวางแผน ปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น นอกจากนี้แล้ว จากการวิจัยครั้งนี้ ยังพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาก็เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งในเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารการศึกษาในทุกๆระดับที่จะนำไป

ใช้ในการพิจารณาสรรหาบุคคลเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในโอกาสต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

แม้ว่าการวิจัยครั้งนี้ ได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่ามีองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ใดบ้างที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะพื้นที่ในจังหวัดสงขลา และสตูลเท่านั้น เพื่อประโยชน์เชิงวิชาการ และในเชิงปฏิบัติ ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ขอเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาบรรยากาศของโรงเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หรือพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาเพื่อวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ว่าองค์ประกอบเหล่านี้มีผลต่อความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารอ้างอิง

- Bureau of Academic Affairs and Educational Standards. (2014). *Summary report on operational outcomes of learner quality development according to the educational reform in the second decade (2009-2018) academic years (2010-2013)*. Bangkok: Curriculum and Learning Standards Group. [in Thai]
- Bureau of Basic Education Policy and Plan. (2013). *Research and Policy Development Group 2013 Annual report*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [in Thai]
- Chao, S. (2018). *Professional characteristics of administrator in Hatyai Municipality School, Hatyai Songkhla* (Master's thesis). Hatyai University, Songkhla. [in Thai]
- Chaowakiratiphong, N., & Pimsuwan, D. (2013). Quality of instruction of provision of learning experience in science course, school of educational studies, SukhothaiThammathirat Open University. *Journal of Rangsit University: Teaching & Learning*, 7(2), 10-27. [in Thai]
- Dechakrup, P. (2015). *Learning management in the 21st century*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Hair, F. J., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis*. New Jersey: Pearson Education.
- Kao-ian, C. (2014). *Techniques of educational institutions administration: Strategies and guidelines for professional administrators*. Songkhla: Chan Mueang Kanphim. [in Thai]

- Kaonut, S. (2006). Teachers' opinions on school administration for the one district, one dream school project (Master's thesis). Rajabhat Rajanagarindra University, Chacheongsao. **[in Thai]**
- Likert, R. (1997). *New patterns management*. New York: McGraw Hill Book.
- Lomsai, K. (2009). *Factors affecting development of the thinking process in basic educational institutions* (Doctoral dissertation). Silpakorn University, Bangkok. **[in Thai]**
- McClelland, D. C. (1961). *The relationship of achievement motivation to entrepreneurial behavior: A meta- analysis*. Retrieved from <https://www.core.ac.uk/download/pdf/144981880>
- Nakornatap, A. (2007). *Compendium of the course on educational context*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. **[in Thai]**
- Nongmak, C. (2012). *A collection of development of educational management in educational institutions*. Chiang Mai. Far Eastern University. **[in Thai]**
- Office of the Basic Educational Commission. (2010). *Guidelines for implementation of learner quality development*. Bangkok: Bureau of Academic Affairs and Academic Standards, Office of the Basic Educational Commission, Ministry of Education. **[in Thai]**
- Parilti, A. (2016). Management of educational enviroment contributing to student learning in private elementary schools, Songkhla province (Master's Thesis). Hatyai University, Songkhla. **[in Thai]**
- Phionim, S. (2009). *Components of basic educational institution atmosphere* (Doctoral dissertation). Silapakorn University, Bangkok. **[in Thai]**
- Phunsri, O. (2011). *Mobilization of learner quality development*. Samutprakan: Samutprakan Primary Educational Service Area Office, Area 2. **[in Thai]**
- Promsri, C. (2017). *Development of factors and indicators of strategic leadership of primary school administrators in the three Southern Border Provinces* (Doctoral dissertation). Hatyai University, Songkhla. **[in Thai]**
- Rowley, J. (1996). Motivation and academic staff in higher education. *Quality Assurance in Education*, 4(3), 11-16.
- Runcharoen, T. (2010). *Professionalism in educational provision and administration in the educational reform period*. Bangkok: Khao Fang Press. **[in Thai]**
- Saophayon, S. (2008). *Principles of educational administration: Theory and practice*. Bangkok: Book Point. **[in Thai]**
- Scheerens, J., Vermeulen, C. J., & Pelgrum, W. J. (1989). Generalisability of instructional and school effectiveness indicators across nation's international. *Journal of Educational Research*, 13(7), 89-99.

-
- Shoopate, P. (2017). *Success factors of educational administration of schools transferred from Office of the Basic Education Commission (OBEC) to local administrative organizations (LAOs) in the lower Southern part of Thailand* (Doctoral dissertation). Hatyai University, Songkhla. [in Thai]
- Singchangchai, P. (2006). *Basic agreement on the use of component analysis statistics*. Retrieved from <http://www.nitipong.com./paper pdf/phd/FactorAnalysis concept.pdf> [in Thai]
- Sirichum, T. (2017). *Factors affecting the performance of employee's Songkhla municipality* (Master's thesis). Hatyai University, Songkhla. [in Thai]
- Somprasong, N. (2006). *Compendium of the course on Development of the learning and teaching system*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. [in Thai]
- Sriprom, S. (2007). *Factors influencing the adoption of the new government administration plan: A case study of achievement management in basic schools* (Doctoral dissertation). Kasetsart University, Bangkok. [in Thai]
- Tangcharoen, W. (2008). *Educational vision*. Bangkok: Prathueang Panya Book Fund, Srinakarin Wirot University. [in Thai]
- Upamai-athichai, T. (2014). *Educational management foundation*. Bangkok: Chumnum Press. [in Thai]
- Wisalaporn, S. (2007). *Condition of educational management in Southern border provinces*. Bangkok: Ministry of Education. [in Thai]
- _____. (2010). *Styles of educational management in Southern border provinces*. Bangkok: Information Technology Network Group, Research and Educational Development Office, Ministry of Education. [in Thai]
- Withunchat, M. (2008). *Development of educational institution administrative strategies for promotion of learner-centered approach in basic educational institutions for the 1st and 2nd levels in Bangkok Metropolis* (Doctoral dissertation). Saint John's University, Bangkok. [in Thai]
- Yodsawat, T. (2018). *Factor and Indicators Increasing the effectiveness of school administration of primary schools under the Office of the Basic Education Commission on the South West Coast Areas* (Doctoral dissertation). Hatyai University, Songkhla. [in Thai]